

Raadsinformatiebrief

Onderwerp	: 2 ^e Raadsinformatiebrief opvang statushouders Alblasserdam
Aanleiding	: Bijeenkomsten van de klankbordgroep raad over de opvang statushouders
Datum	: 11 mei 2016
Doel	: Het ter kennisname verstrekken van informatie
Portefeuillehouder	: A.D. Zandvliet (078) 770 6001
Primaathouder	: Herman Schnitker (078) 770 6019

Geachte leden van de gemeenteraad,

Het college spreekt sinds september 2015 over de aanpak van het vluchtelingenvraagstuk in Alblasserdam en de rol en betekenis van onze gemeente in dit mondiale vraagstuk. Het aantal mensen dat wereldwijd op de vlucht is, bereikte in 2015 een recordhoogte van 60 miljoen. Dat zijn niet alleen asielzoekers, maar ook mensen die van huis en haard zijn verdreven en elders in hun thuisland een veilig onderkomen zoeken, zo blijkt uit cijfers van de Verenigde Naties. De stand van zaken begin 2016 is dat aan de Grieks-Macedonische grens de vluchtelingen blijven toestromen. Inmiddels hebben zich bijna 15.000 mensen verzameld aan de grens. Een humanitaire crisis in Griekenland komt daarmee steeds dichterbij. Het voorstel dat begin maart door de EU is besproken in een extra ingelaste top is het verlenen van noodhulpverlening binnen de grenzen van de EU, in Griekenland, en daarnaast in Turkije.

Sinds september 2015 heeft het college uitgesproken hieraan een duurzame bijdrage te willen leveren vanuit haar maatschappelijke betrokkenheid. De uitgangspunten die het college toen formuleerde: 'zorgvuldigheid, kleinschalige opvang, inzet op coördinatie van individuele en maatschappelijke initiatieven en passen bij de werkwijze 'samen doen' langs twee sporen: een forse en extra inzet op de huisvesting van statushouders en het zoeken en aanbieden van crisishulp voor 72 of zoveel langer in overleg met het COA. Dat heeft geleid tot de opvang van de groep van 39 vluchtelingen voor een periode van tien weken in de Lelsstraat in het laatste kwartaal van 2015.

Commissie Samenleving op 18 januari 2016: klankbordgroep gevormd

Op 19 januari 2016 heeft de raadscommissie Samenleving de raadsinformatiebrief van het college (d.d. 8 januari 2016) over de vervolgdiscussie over opvang van statushouders en vluchtelingen in Alblasserdam in technische zin behandeld, waarbij bleek dat het college de ruimte kreeg om in te zetten op de huisvesting van statushouders. Daarnaast is door alle partijen waardering uitgesproken voor de inzet en de organisatie van de crisishulp. Er zijn vooral technische achtergrondvragen gesteld van verschillende aard: over de woningvoorraad en een eventueel onderzoek van andere huisvestingsmogelijkheden, over de manier van opvang van statushouders in de samenleving, de draagkracht van organisaties en voorzieningen en de mogelijkheid van een maatschappelijke raadpleging. Om de daadwerkelijke discussie over het vervolg van de opvang van vluchtelingen en statushouders in Alblasserdam vorm te geven is vanuit de commissie Samenleving is een klankbordgroep gevormd bestaande uit raadsleden. Bij de bijeenkomsten van de klankbordgroep zijn burgemeester Paans (vanuit portefeuille OOV)

en wethouder Zandvliet (portefeuille vluchtelingen) aanwezig geweest. De klankbordgroep is tweemaal bijeen geweest en heeft zich verdiept in de (on)mogelijkheden van opvang via een inhoudelijke discussie waarbij steeds rekening is gehouden met de (wisselende) actualiteit en berichtgevingen in dit mondiale vraagstuk.

Rol van de klankbordgroep en voorbereiding raadsdiscussie

De klankbordgroep heeft gefungeerd als voorportaal en voorbereider van een transparante en openbare politieke bespreking in de raadscommissie Samenleving. De klankbordgroep heeft het college gevraagd om als voorbereiding van die politieke behandeling een (tweede) raadsinformatiebrief op te stellen waarin specifiek wordt ingegaan op de mogelijkheden en onmogelijkheden van de opvang van statushouders in Alblasserdam en de manier van invullen van de wettelijk verplichte taakstelling. Beide raadsinformatiebrieven kunnen dan tegelijk worden aangeboden voor agendering in de raadscommissie.

De actualiteit zal leren of er opnieuw een verzoek wordt gedaan aan de gemeente Alblasserdam om vluchtelingen op te vangen. Wat het college betreft gaat het (ook) in het vervolg om de vraag hoe de gemeente Alblasserdam opereert in een omvangrijk en langlopend maatschappelijk vraagstuk en wat de bijbehorende invulling is. De eerder door het college uitgesproken uitgangspunten van warm en menswaardig in een kleinschalige vorm die past bij Alblasserdam blijven hierbij leidend.

Inzet op huisvesting statushouders in 2016

Het college zet in 2016 daarom in op het tweede gedefinieerde spoor, namelijk de huisvesting van statushouders. Hiervoor is, mede naar aanleiding van de gesprekken met de klankbordgroep, een werkwijze beschreven. Deze is aan de klankbordgroep in concept gepresenteerd. Vervolgens is deze raadsinformatiebrief in concept voorgelegd aan de klankbordgroep. In deze raadsinformatiebrief wordt ingegaan op de werkwijze die Alblasserdam wil hanteren, en voor een deel al hanteert, om statushouders in Alblasserdam te huisvesten en ervoor te zorgen dat men kan deelnemen in de Alblasserdamse samenleving.

Werkwijze huisvesting & participatie statushouders in Alblasserdam

De werkwijze voor de huisvesting en participatie van statushouders Alblasserdam is een document in ontwikkeling. Dit heeft te maken met het feit dat de actualiteit rondom de vluchtelingenopvang nog sterk wisselt in feiten en cijfers, zowel op nationaal als op Europees niveau. In deze raadsinformatiebrief wordt daarom (vooralsnog) uitgegaan van de nu bekende aantallen en beschrijft het college vooral de manier waarop zij statushouders in Alblasserdam 'willen laten landen' en hoe statushouders die in Alblasserdam worden gehuisvest zo snel als mogelijk kunnen meedoen in de samenleving. Tegelijkertijd gaat de huisvesting van statushouders 'gewoon' door, net zoals dat in voorgaande jaren al gebeurde.

De gemeente Alblasserdam streeft naar een werkwijze waarbij statushouders niet slechts worden gehuisvest, maar naar zo snel mogelijk kunnen participeren in de Alblasserdamse samenleving. De werkwijze gaat in op de begeleiding in het eerste jaar vanaf het moment dat iemand een woning krijgt toegewezen en de inzet van verschillende organisaties en partijen die iemand kunnen ondersteunen tot het nemen van de eigen verantwoordelijkheid door iedere statushouder: iedere inwoner van Alblasserdam heeft ten slotte rechten én plichten.

Achtereenvolgens wordt ingegaan op:

- 1) de route van asielzoekerscentrum naar Alblasserdam;
- 2) de taakstelling voor de huisvesting van statushouders;
- 3) de rol en inzet van Woonkracht10 en relevante wetgeving;

- 4) (alternatieve) mogelijkheden voor huisvesting;
- 5) partijen in de samenleving;
- 6) coördinatie van maatschappelijke begeleiding door de gemeente;
- 7) aanbod aan het COA door Bleskensgraaf, Sliedrecht en Alblasserdam;
- 8) financiën.

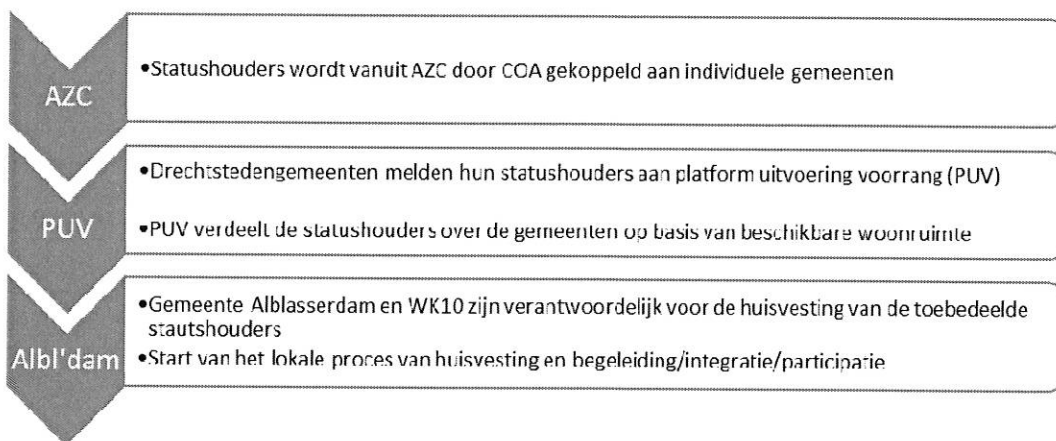
Perspectief

De toestroom van vluchtelingen in Europa blijft groot. Inmiddels is gestart met de uitvoering van de gemaakte afspraken met Turkije tijdens de EU-top. Het doel is om regie te krijgen op de vluchtelingenstroom om zo de illegale en gevaarlijke oversteken over zee en het werk van handelaars in overtochten te verminderen.

In Nederland is per provincie een opgave vastgesteld voor noodopvang waaraan moet worden voldaan. Hoe deze opgave per provincie wordt ingevuld, is aan de provincie in overleg met de gemeenten. Voor Zuid-Holland geldt dat er een achterstand is aan de invulling van noodopvang. Net als in Alblasserdam speelt in meerdere gemeenten de discussie over de schaal van de opvang. Het COA houdt echter vast aan opvang voor minimaal 300 personen per locatie. Voor Alblasserdam betekent dit dat er geen noodopvang kan worden georganiseerd. Er is geen geschikte locatie binnen de gemeentegrenzen en de grootschaligheid van een dergelijke grote groep is niet op te vangen binnen de Alblasserdamse samenleving. Daarom legt de gemeente Alblasserdam de nadruk op het huisvesting van statushouders.

Naast de behoefte aan noodopvang is tegelijkertijd een grote behoefte aan (snellere) huisvesting van statushouders om de drukte in asielzoekerscentra te verminderen. Vele mensen met een inmiddels toegekende status wachten op een (reguliere) woning in een van de Nederlandse gemeenten. In de eerste maanden van 2016 was er bovendien sprake van een administratieve achterstand bij het IND en de COA wat heeft geleid tot vertraagde toewijzing aan gemeenten.

1) de route van asielzoekerscentrum naar Alblasserdam

2) de taakstelling voor de huisvesting van statushouders

De taakstelling voor de huisvesting van statushouders is het verplichte aantal statushouders dat een gemeente moet huisvesten. Deze taakstelling is door het Rijk bepaald en opgelegd aan iedere gemeente. De taakstelling voor de huisvesting van statushouders voor het eerste half jaar van 2016 is 24. De taakstelling voor het tweede half jaar is recent vastgesteld op 28 statushouders. Hiermee komt het aantal op 52 te huisvesten statushouders vanuit de taakstelling. Dat betekent niet dat er 52 woningen beschikbaar moeten zijn. De statushouders bestaan voor een deel uit gezinnen die in één huis wonen.

Daarnaast heeft het college zich uitgesproken om 35 extra statushouders binnen Alblasserdam te huisvesten. In 2015 werd vanuit het Rijk een plus of een min op de taakstelling vertaald in een hogere of lagere taakstelling voor het jaar 2016. Het is onduidelijk of dit ook geldt voor de overgang naar 2017. De extra inzet die Alblasserdam wil leveren, is geen formele taakstelling door het Rijk. Het is nog onbekend of extra inzet in het ene jaar kan leiden tot een lagere taakstelling in het jaar daarna.

Gezien de stroom vluchtelingen in Europa en het aantal mensen dat in Nederland wacht in asielzoekerscentra om te kunnen worden gehuisvest, zal naar verwachting in 2017 en 2018 de taakstelling hoger liggen dan nu het geval is.

Op moment van schrijven zijn er tien statushouders gehuisvest in Alblasserdam en is de verwachting dat voor 1 juni er nog eens elf statushouders kunnen worden gehuisvest. Deze aantallen zijn inclusief de nareizigers. Met Woonkracht10 is hierover regelmatig overleg. De uitvoering van de verplichte taakstelling ligt hiermee op koers.

3) de rol en inzet van Woonkracht10 en relevante wetgeving

Woonkracht10 heeft tot nu voldoende woningvoorraad beschikbaar gehad om de taakstelling van de gemeente te realiseren. Gezien het feit dat de taakstelling voor het tweede half jaar niet veel hoger is dan voor het eerste half jaar is de verwachting dat het Woonkracht10 lukt om ook in 2016 het verplichte aantal statushouders te huisvesten.

Voor een eventuele aanvullende taakstelling van de gemeente kan Woonkracht10 niet garant staan. De inspanning om een geschikte woning te vinden wordt nadrukkelijk geleverd. In de PALT-afspraken die op korte termijn aan de gemeenteraad worden aangeboden wordt ingegaan op de huisvesting van statushouders. In 2017 en verder zal van diverse partijen extra inspanning worden gevraagd.

Wet passende huisvesting

Per 1 januari 2016 is de Wet passende huisvesting in werking getreden. Deze wet houdt in dat door corporaties nauwkeurig gekeken moet worden naar de relatie tussen inkomen en de huurprijs van een woning: iemand met een laag inkomen kan niet worden geplaatst in een woning met een hogere huurprijs. Dit beperkt de omvang van de woningvoorraad en daarmee de mogelijkheden om statushouders te plaatsen.

Wetswijziging voorrangregeling statushouders

De bepaling dat statushouders voorrang krijgen op de woningmarkt wordt geschrapt op voorstel van minister Blok van Wonen. Nu zijn gemeenten die gebruikmaken van een urgentieregeling nog verplicht om statushouders mee te nemen als voorrangscategorie. De minister heeft de wetswijziging begin februari 2016 naar de Raad van State gestuurd. Hierin wordt geregeld dat gemeenten zelf bepalen of het nodig is om statushouders voorrang te verlenen. De wetswijziging is onderdeel van een pakket maatregelen waarmee het kabinet de uitstroom van statushouders uit de asielopvang wil bevorderen zonder dat dit leidt tot verdringing van reguliere huiszoekenden. Ook als deze wet van kracht wordt, zal het noodzakelijk zijn voor deze groep met een voorrangspositie te blijven werken.

Subsidieregeling huisvestingvoorziening

Net als de hiervoor beschreven wetswijziging is ook de subsidieregeling onderdeel van het Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom van eind 2015 waarin is afgesproken dat het kabinet de komst van sobere en kleinschalige huisvesting voor statushouders stimuleert door bij wijze van experiment regels te versoepelen en er een subsidieregeling is voor een bijdrage in de bouwkosten.

Deze regeling maakt het mogelijk om, onder voorwaarden, een beroep te kunnen doen op subsidie voor het realiseren van woonvoorzieningen voor statushouders. De

woonvoorziening dient zodanig te worden gerealiseerd dat in de bijstand de kostendelersnorm toegepast kan worden. Dit betekent vier statushouders in één woonvoorziening. Ook mogen de vergunninghouders geen recht op huurtoeslag of een verhuurdersheffing hebben. Er komt een wetswijziging zodat huurcontracten voor een periode van vijf jaar kunnen worden afgesloten. De subsidieregeling gaat ook gelden voor vijf jaar. In die vijf jaar zijn de maximale inkomsten voor een woning voor vier € 59.800 (opgebouwd uit € 25.000 rijkssubsidie én € 34.800 huurinkomsten). Daarna mogen de corporaties de voorziening ombouwen naar reguliere sociale huurwoningen, passend in de prestatieafspraken tussen gemeenten en corporaties. Het college vraagt zich sterk af of projecten hiermee gemakkelijker geïnitieerd en gerealiseerd kunnen worden. Niet elk gebouw leent zich voor dit soort onzelfstandige woonvoorzieningen. Andere (zelfstandige) woonvoorzieningen zouden ook in aanmerking moeten komen voor subsidie. Op dit moment ziet het college hiervoor geen mogelijkheden.

Administratie huisvesting in DKCC

Eind 2015 heeft er een wijziging plaatsgevonden rondom de inzet van Woonkeus. Woonkeus is niet langer de organisatie die de administratie uitvoert die huisvesting van statushouders mogelijk maakt. Binnen de Drechtsteden hebben daarom inmiddels Dordrecht, Zwijndrecht en Alblasserdam ervoor gekozen om deze taken te laten uitvoeren door Bureau Voorrang dat is ondergebracht binnen de gemeente Dordrecht in het DKCC. Hiermee is op 1 maart 2016 gestart. Naast de activiteiten van Bureau Voorrang wordt een aantal administratieve werkzaamheden op lokaal niveau uitgevoerd, onder meer om de verantwoording naar de provincie te kunnen doen.

4) (alternatieve) mogelijkheden voor huisvesting

Eind 2015 is een quickscan gedaan om binnen Alblasserdam te zoeken naar (tijdelijke) huisvesting voor de statushouders en vluchtelingen (noodopvang). Op basis van deze scan ziet het college mogelijkheden om een groter aantal statushouders onder te brengen voor een langere periode. Dit gezien het verwachte aantal statushouders in de komende jaren en de daardoor oplopende taakstelling voor de gemeente. De hierboven beschreven subsidie huisvestingsvoorziening kan hiervoor worden ingezet. De alternatieve huisvestingsmogelijkheden zijn bedoeld om de extra ambitie van het college te realiseren om 35 statushouders te huisvesten bovenop de wettelijke taakstelling. Afhankelijk van het vervolg hiervan zal de gemeenteraad hierover worden geïnformeerd, zo mogelijk bij de behandeling van deze raadsinformatiebrief.

5) Partijen in de samenleving

Als de statushouder is gevestigd in Alblasserdam starten de integratie en participatie, die idealiter moet leiden tot een plek op school, betaald werk of onbetaald werk. De nieuwe én de al gevestigde statushouders krijgen hierin de nodige ondersteuning door de volgende partijen. Uit onderstaand overzicht blijkt dat Alblasserdam al veel partijen heeft die worden ingezet bij de integratie van statushouders. Het gaat dan ook niet om een nieuwe werkwijze, wel om een 'plus' op de bestaande werkwijze nu het aantal statushouders toeneemt. Per partij is kort aangegeven hoe de statushouder wordt ondersteund.

WK10	•aanbod sociale huurwoning
vluchtelingenwerk	•coaching vestiging •gezinshereniging
SDD i.s.m. Smile	•financiën •(on)betaald werk

onderwijs	•inburgering voor volwassenen •NT2 voor leerplichtige kinderen
SWA	•contacten met instanties via BSR •inzet vrijwilligers
Sihva	•hulp bij eerste inrichting woning •maatschappelijke begeleiding

Toelichting op en rollen van de diverse partijen

Woonkracht10

- Koppelt statushouder aan (huur)woning;
- Inschakelen Vluchtelingenwerk;
- Huurcontract opstellen en ondertekenen;
- Woning gereed maken voor bewoning;
- Huismeesterschap.

Vluchtelingenwerk

De werkzaamheden door Vluchtelingenwerk vinden met name plaats vanaf het moment dat de statushouder is toegewezen aan een gemeente. De begeleiding vindt in het eerste jaar van vestiging plaats. Daarna ligt de focus op zelfredzaamheid door de statushouder en treedt Vluchtelingenwerk naar de achtergrond. De activiteiten van Vluchtelingenwerk zijn te verdelen in:

- a) vestiging van de statushouder;
- b) begeleiding bij het proces van gezinshereniging;
- c) maatschappelijke begeleiding op weg naar zelfredzaamheid.

a) vestiging van de statushouder. Vluchtelingenwerk verzorgt de coaching rondom de vestiging van een statushouder. Hiervoor wordt in het eerste jaar een vrijwilliger aan een statushouder wordt gekoppeld voor:

- Voorbereiding op vestiging van cliënt in de gemeente, contact met COA, de gemeente en de woningbouwvereniging;
- Begeleiding bij het bezoeken van de woning en het tekenen van het huurcontract;
- Begeleiding bij het aanvragen van een lening voor inrichtingskosten;
- Begeleiding bij het aanvragen van een uitkering;
- Eerste woonzaken worden geregeld (o.a. inschrijving gemeente, aansluiting telefoon/tv, verzekeringen, belastingtechnische zaken);
- inschrijving Huisarts/tandarts/apotheek/consultatiebureau;
- Aanmelden peuterspeelzaal/basisschool/middelbare school.

b) begeleiden van het proces van gezinshereniging door:

- Informeren en adviseren over de procedure;
- Ondersteuning bij het verzamelen van documenten voor het starten van de procedure;
- Opstarten van de procedure;
- Begeleiden bij adviesaanvraag VISA dienst;
- Bewaken van de procedure in relatie tot gestelde termijnen;
- Contact met ambassades;
- Lening uit het noodfonds voor eventueel benodigd DNA-onderzoek;
- Aanvragen van reis- en legeskosten bij WN;
- Begeleiding bij psychosociale problematiek rondom de procedure;

c) maatschappelijke begeleiding die moet leiden tot economische, sociaal-culturele, professionele en juridische zelfredzaamheid.

De eerste drie maanden worden zaken intensief geregeld door Vluchtelingenwerk. In de 4e t/m de 8e maand worden zaken afgehandeld volgens planning en op afspraak. In de 9e t/m de 12e maand wordt de verantwoordelijkheid / initiatief onder regie van de statushouder gelaten en is de ondersteuning op afroep beschikbaar.

Sociale Dienst Drechtsteden

Het Drechtstedelijke beleid van de Sociale Dienst Drechtsteden wordt zoveel mogelijk lokaal ingebed. Hierover is reeds overleg binnen de regio onder leiding van een regionaal projectleider vanuit de Sociale Dienst Drechtsteden.

- Uitkering;
- Bijzondere bijstand voor inrichtingskosten en eerste maand huur;
- Begeleiding naar betaald werk;
- Toestemming voor participatieplekken of dagbesteding.

Smile

Als statushouders op participatieplekken worden geplaatst, vraagt dit een verhoogde inzet van Smile.

Onderwijs

- Inburgering via erkende onderwijsinstellingen. De statushouder heeft vrije keus van onderwijs;
- NT2-onderwijs (basisonderwijs) via Mondriaan Dordrecht;
- Schakelklassen (voortgezet onderwijs) via Stedelijk Dalton Lyceum Dordrecht.

Voor alle onderwijsvormen aan statushouders zou aanbod in Alblisserdam het meest wenselijk zijn. Hiervoor is echter wel een bepaald aantal kinderen nodig. De verantwoordelijkheid voor het aanbod van onderwijs ligt bij de schoolbesturen.

Bij de huidige scholen (Mondriaan en Dalton) die onderwijs verzorgen voor kinderen met een status is een toeloop te zien, waardoor mogelijk geen (nieuwe) leerlingen meer kunnen worden toegevoegd. De keuze voor onderwijs is vrij, waardoor ook kan worden gekozen voor de IKRA (moslim)school in Dordrecht. Dit staat haaks op het thuisnabij-onderwijs in Alblisserdam. Het aantal kinderen met een status in Alblisserdam is laag. Op dit moment gaat het om 17 kinderen op zowel primair als voortgezet onderwijs.

Wanneer thuisnabij-onderwijs wordt georganiseerd, zal daarom moeten worden gesproken over de aanvullende kosten die een taalklas in onze gemeente met zich meebrengt.

SWA (met name bureau sociaal raadslieden)

- informatie en advies over uitkeringen, belastingen, wonen, werken, studiefinanciering, consumentenzaken, echtscheiding en vreemdelingenzaken;
- Informatie over welke instellingen de wetten en regels uitvoeren en toepassen;
- Ontmoetingsochtenden via project Wereldmeiden.

Sihva en mogelijke andere organisaties (zonder relatie met gemeente door subsidieregeling of andere afspraken)

- Leesprojecten;
- Taalondersteuning voor zowel volwassenen als kinderen;
- Huiswerkbegeleiding;
- Praktische ondersteuning in allerlei vorm;
- Het gebruiksklaar maken van huizen van vluchtelingen;

- Verschillende activiteiten voor vrouwen en hun kinderen tijdens vakanties;
- Inzamelen van meubels en spullen voor nieuwe vluchtelingen;
- Diverse activiteiten als fietslessen, naaigroep, volkstuinproject.

Bibliotheek

- Opzet Taalpunt;
- Aanbod taalkit Dutch.

Aanbod psychologische zorg

De infrastructuur voor de psycho-sociale zorg in Alblasserdam hoeft niet te worden aangepast. Zowel het Centrum voor Jeugd en Gezien als het maatschappelijk werk zijn voorbereid op een toenemend aantal statushouders. Bij verdere instroom en gezinshereniging moet hier mogelijk extra op worden ingezet.

6) Coördinatie van maatschappelijke begeleiding door gemeente

Bij de invulling van het 'laten landen' van statushouders in Alblasserdam gaat het om de begeleiding die de statushouder krijgt aangeboden gedurende het eerste jaar vanaf het moment dat iemand een woning krijgt toegewezen in Alblasserdam. Tegelijkertijd gaat het hierbij ook om het nemen van eigen verantwoordelijkheid door iedere statushouder en het vinden van de eigen weg in de samenleving. Ook de verplichte ondertekening van de participatieverklaring en andere plichten van de Wet Inburgering vallen hieronder. Het doel hiervan is om statushouders op basaal niveau wegwijs te maken in de Nederlandse samenleving en zijn na één jaar ondersteuning en begeleiding redelijkerwijs zelfredzaam en in staat om zelfstandig een huishouden te voeren, betalingen te verrichten, de schoolgang van kinderen te regelen en te bewaken en hun weg te vinden naar maatschappelijke instanties.

Invulling van de coördinatie door de gemeente

De gemeente zet er op in om zowel bij de huisvesting als in de coördinatie van de maatschappelijke aspecten een coördinerende rol te spelen, waarbij de uitvoering zoveel mogelijk bij lokale en regionale organisaties is belegd. Deze coördinerende rol wordt verzwaaard nu het aantal statushouder toeneemt als 'plus' op de reeds bestaande werkwijze. Het is noodzakelijk om te anticiperen op de huisvesting en maatschappelijke begeleiding en met name op de samenhang tussen de verschillende partijen. De inzet is hierbij steeds gericht op volwaardige deelname aan de samenleving via school of (on)betaald werk.

In de afgelopen periode zijn er meerdere gesprekken gevoerd met alle betrokken partijen, die een rol (willen) hebben binnen het proces. Naast de eerder beschreven partijen zijn ook gesprekken gevoerd met de Turkse gemeenschap via de moskee en de kerken. Tevens moet worden nagedacht over de inzet van vrijwilligers die niet verbonden zijn aan een organisatie die vanuit een bepaalde visie hun inzet leveren.

Met name vanwege de verscheidenheid aan organisaties, complexiteit door landelijke vs. lokaal beleid en controle op begeleiding/participatie/integratie neemt de gemeente de coördinerende rol op zich. Dit gebeurt zowel buiten het gemeentehuis als binnen het gemeentehuis. Binnen het gemeentehuis is de verbinding tussen het beleid en uitvoering georganiseerd. Hier vandaan vindt bijvoorbeeld ook de samenwerking in de regio plaats. Ook worden de nieuwe regelgeving en de consequenties hiervan gevolgd en vertaald naar de lokale praktijk.

In de samenleving wordt een coördinator ingezet die de voortgang in het inburgeringsproces bewaakt en regelmatig gesprekken voert van begin tot het einde van het integratietraject. Hoewel van de statushouder een proactieve en lerende houding wordt verwacht, blijft het essentieel tijdig in te grijpen door actief te monitoren en te

coachen. Met name de begeleiding van jongeren is een belangrijk aandachtspunt rondom studeren en zoeken naar werk. De coördinator is tevens de verbindende schakel tussen alle betrokken maatschappelijke partners die rondom de statushouder zich inzetten.

De coördinator kijkt in de wijken en straten naar de samenhang en interactie tussen mensen en gebeurtenissen: de ogen en oren in de samenleving. De coördinator werkt samen met organisaties zoals Jeugdpunt en het opbouwwerk die ook een rol in de wijken hebben. Op deze manier wordt ook het werken in de wijken zoals het college dit voor ogen heeft, verder vormgegeven. Het gaat daarom naast nieuwe statushouders die niet in Alblasterdam zij ook om statushouders die al langer in Alblasterdam wonen en alle overige bewoners van een wijk of straat.

Met het beleggen van deze coördinerende rol in de samenleving en in het gemeentehuis komt nog nadrukkelijker de koppeling tussen beleid en uitvoering tot stand. Deze coördinerende rol is een plus op de reeds bestaande werkwijze.

Maatschappelijke begeleiding

Voor maatschappelijke begeleiding stijgt de vergoeding vanuit het Rijk van € 1.000 naar (eenmalig) € 2.370 per vergunninghouder in 2016 en 2017. Bij deze verhoging komen ook hogere ambities en condities voor de besteding, zoals ondersteuning van statushouders bij praktische zaken, integratie en participatie. De nieuwe verhoogde vergoeding vanuit het rijk kan het mogelijk maken deze coach/ondersteuner in tijdelijk loondienst te nemen of in te huren. Dit moet nader worden onderzocht, ook in het kader van verantwoording achteraf richting het Rijk en eventuele voorwaarden die worden gesteld. Tegelijkertijd wordt gedacht aan een invulling op de Alblasterdamse schaal met mensen die de samenleving kennen.

Als invulling van deze tijdelijke rol kan daarom worden gedacht aan (langdurige) werklozen met een maatschappelijke achtergrond, lokale kennis en die beschikken over een lokaal sociaal netwerk. Zij krijgen de mogelijkheid om een cursus te volgen om sociaal/maatschappelijk begeleider (soort cliënt rol) te worden voor 12-16 uur per week. Deze betaalde begeleider wordt gekoppeld aan één of meer statushouder(s), waardoor de statushouder sneller geholpen en/of aangesproken kan worden op gedrag, houding of nalatigheid binnen de inburgering/participatie/integratie. Mogelijk zijn aanvullende subsidies beschikbaar om de langdurige werklozen een werkstage te geven. Deze maatschappelijke begeleiders staan in nauw contact met de coördinator.

7) Aanbod aan het COA

In de noodopvang in Gorinchem, inmiddels een locatie onder COA-regie, zitten mensen die eerder in de crisisnoodopvang in Bleskensgraaf, Sliedrecht en Alblasterdam zaten. Momenteel wordt door het COA hard gewerkt om versnelde procedures te voeren, zodat mensen nu snel weten of zij voor vijf jaar een verblijfsvergunning in Nederland krijgen. De betrokken gemeenten willen de statushouders zo snel mogelijk huisvesten en laten integreren in de samenleving, bij voorkeur in de omgeving die hen al bekend is. Daarom hebben deze gemeenten, via de burgemeesters, het COA een aanbod gedaan om de statushouders uit de noodopvang in Gorinchem in de betreffende gemeenten te huisvesten, uiterlijk per 1 november 2016. De achterliggende gedachte is dat mensen hier al gewend zijn en er een sterke binding is met de gemeenten die hen hebben opgevangen.

In het aanbod aan het COA wordt ingegaan op:

- het vaststellen van de locatie van huisvesting aan de hand van de gezinssamenstelling;
- matchen van scholing en werkervaring op werkplekken;
- voorbereiden van statushouders op toekomstige woonlocatie;
- daadwerkelijke huisvesting.

Deze trajecten kunnen parallel worden gestart aan de beslissingen over de (tijdelijke) verblijfsvergunningen.

Het college heeft op 26 april 2016 ingestemd met een voorstel, tegelijk met de overige gemeenten. Als het COA op dit aanbod ingaat, worden de statushouders die vanuit Gorinchem in Alblasserdam worden gehuisvest, onderdeel van de wettelijke taakstelling. Deze taakstelling moet dan per 1 november 2016 zijn gerealiseerd. Inmiddels heeft de gemeente Gorinchem hierover een persbericht verstuurd.

8) Financiën

Gemeenten krijgen in 2016 in totaal € 50 miljoen voor de extra bijstandskosten voor de statushouders. Dit betekent voor gemeenten een financieel gat van €450 miljoen over 2016-2017 (respectievelijk €165 en €281). Het is nog niet bekend wat dit voor Alblasserdam betekent. De VNG heeft laten weten dat er meerjarige afspraken zullen worden gemaakt in de Voorjaarsnota 2016. De inzet voor deze meerjarige afspraken is gericht op structurele verhoging van de begroting van het ministerie van SZW met het budgettaire beslag dat 1 op 1 voortvloeit uit de instroom van statushouders. Daarmee worden de gemeentelijke begrotingen structureel opgehoogd conform artikel 108 Gemeentewet. Kortom, het gaat om volledige compensatie en geen terugbetaling. Bij de Voorjaarsnota van het Rijk moet ook structureel worden geregeld dat er budget beschikbaar komt voor de toeleiding naar werk. De inzet van de VNG is dat gemeenten volledig worden gecompenseerd voor de extra bijstandsuitkeringen.

Vluchtelingenwerk (VW) heeft al een subsidierelatie met de gemeente. Op basis van het verwachte aantal statushouders vraagt Vluchtelingenwerk subsidie aan voor coaching en gezinshereniging. Op basis van de werkelijke aantallen wordt de subsidie vastgesteld. De laatste jaren is bij de subsidievaststelling de gemeentelijke bijdrage verhoogd. De Sociale Dienst Drechtsteden verzorgt de uitkeringen voor de statushouders. Het gaat hier om bijstandsuitkeringen zolang er geen sprake is van regulier werk.

Het onderwijs heeft de gemeente als partner voor evt. onderwijshuisvestingvraagstukken (bijv. ruimtegebrek door hogere leerlingaantallen door instroom migrantenleerlingen). Voor peuterspeelzalen en groep 1 en 2 van de basisschool is er een subsidierelatie met de gemeenten rondom voor- en vroegschoolse educatie (extra (taal)aanbod voor jonge kinderen) Met SWA heeft de gemeente een subsidierelatie. Sihva heeft (nog) geen financiële relatie met de gemeente. De bibliotheek ontvangt subsidie van de gemeente voor onder meer leesbevorderingsactiviteiten.

Vanuit het Rijk ontvangt de gemeente eenmalig € 2.370 per gevestigde volwassen statushouder als vergoeding voor maatschappelijke begeleiding. Dit is een specifieke uitkering die aantoonbaar besteed moet worden aan maatschappelijke begeleiding.

Voor de inrichting van de coördinatie betekent dat de coördinator in de samenleving tijdelijk moet worden ingehuurd. De regievoering binnen het gemeentehuis kan in de reguliere taken binnen de afdeling RMO worden meegenomen.

Hieronder treft u een kort overzicht:

Omschrijving	Kosten	Dekking	
Coördinator (in samenleving)	€ 70.000		ZZP'er 1 FTE (maximaal drie jaar begeleiding)
Subsidie Vluchtelingenwerk	€ 41.600		Op basis van 80% van de taakstelling (52) per statushouder €1.000 (begeleiding voor 1 jaar) (subsidie geldt niet voor kinderen)
Rijksbijdrage		€ 99.000	Op basis van 80% van de taakstelling

begeleiding			(52) per statushouder €2.370 (bijdrage geldt niet voor kinderen)
In de begroting		€ 45.990	
Totaal	€ 111.600	€ 144.990	
<i>Nader te onderzoeken</i>			
<i>Basisonderwijs in Alblasserdam</i>	<i>PM</i>		<i>Optioneel bij voldoende kinderen lokaal onderwijs organiseren binnen leefomgeving</i>
<i>Totaal</i>	<i>€ 156.600</i>	<i>€ 154.990</i>	

Wij vertrouwen erop u hiermee te hebben geïnformeerd en u zo voldoende basis te hebben aangereikt voor een vruchtbare discussie in de gemeenteraad.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

secretaris

loco
burgemeester
